

Het wetsontwerp Gol over de hervorming van de jeugdbescherming

Het op initiatief van vice-premier en minister van Justitie Gol door de minister-raad op 23 juli 1982 goedgekeurde wetsontwerp inzake hervorming van de jeugdbeschermingswetgeving, ondertussen beroemd (berucht?) geworden als 'het ontwerp Gol' berust thans nog voor advies bij de Raad van State, zodat het eigenlijk voorbarig is nu reeds te spreken van 'de wet Gol'.

Gezien echter alles er op wijst dat dit, al dan niet op advies van de Raad van State geamendeerde ontwerp nog dit jaar ter goedkeuring aan het parlement zal worden voorgelegd, en gelet op de verstrekkende gevolgen van de inhoud van het ontwerp, vooral gelet op de quasi totale ommekeer inzake basisfilosofie t.o.v. de huidige wet op de jeugdbescherming van 8 april 1965, hebben tal van verenigingen en personen het nu reeds nodig geoordeeld openbaar stelling te nemen i.v.m. de voorgenomen wetwijzigingen.

Gezien de vereniging Kind en Geweld het fenomeen kindermishandeling nooit als een geïsoleerd feit heeft gezien, maar steeds gewezen heeft op de totale, ook en vooral structurele context waarin het (mishandelde of verwaarloosde) kind en zijn gezin zich bewegen, wordt door de vereniging Kind en Geweld elk wetgevend initiatief dat direct of indirect de positie en de rechten van het kind in onze samenleving raakt met bijzondere aandacht gevolgd. In die optiek wenst de vereniging Kind en Geweld dan ook een stem te laten horen in het intussen op gang gekomen debat i.v.m. dit wetsontwerp.

Het is met groeiende verbazing en ontsteltenis dat de vereniging Kind en Geweld kennis heeft genomen van de reformistische en repressieve sfeer die het wetsontwerp t.o.v. kinderen-jongeren en hun gezin uitstraalt.

Kind en Geweld heeft zich van bij de oprichting tot doel gesteld elk, ook en vooral structureel mechanisme dat leidt tot onderdrukking van het kind op te sporen en te bestrijden. De nieuwe juridische context die geschapen wordt door de bepalingen van het wetsontwerp Gol lijkt ons nefast op dit gebied. Gevreesd kan worden dat inzonderheid het correctionaliseren van de opvoedingsbijstand (art. 59) en het ombuigen van (hulp)maatregelen naar bestraffend repressief optreden t.a.v. jongeren en hun gezin, een opvoedingsklimaat tot stand zullen brengen waarin eigenheid en zelfontplooiing van kinderen en jongeren ernstig in het gedrang zullen komen.

De repressieve geest die het ontwerp uitstraalt en vooral het negatieve beeld dat van de jeugd in zijn totaliteit opgehangen wordt, roept vragen op betreffende de ruime maatschappelijke consequenties van het van kracht worden van dergelijke wetsbepalingen, zeker inzake de *communis opinio* i.v.m. jongeren en gezinnen die in conflictsituaties, geweldsituaties betrokken zijn. Het repressieve alternatief dat naar voren geschoven wordt als conflict-oplossend middel kan slechts als een grote stap achteruit gezien worden. Op een sloganeske en dema-

gogisch aandoende manier wordt hierbij voorbijgegaan aan de inzichten en ervaringen die in de laatste decennia opgedaan en zelfs in de praktijk omgezet werden.

Zeker de passus in het wetsontwerp betreffende kindermishandeling *sensu stricto*, gaat brutaal voorbij aan de vele *verwezenlijkingen* (experimenten) terzake die in de voorbije jaren ook bij ons met succes *gevoerd* werden.

Aan de unanieme, ook internationale, bevinding dat elk repressief justitieel optreden inzake de complexe problematiek van het mishandelen en verwaarlozen van kinderen, ten stelligste dient vermeden te worden (trouwens reeds verwoord in een richtlijn van de Raad van Europa in 1969), wordt hier klakkeloos voorbijgegaan.

De termen van het wetsontwerp, zeker gezien binnen het kader van de Memorie van Toelichting, kunnen enkel heksenjacht en culpabilisering in de hand werken, met alle nefaste gevolgen vandien. Niet alleen volhardt minister van Justitie Gol in het in stand houden van de meldingsplicht (aan gerechtelijke overheden) voor staatsambtenaren (= heel wat hulpverleners), in de Memorie van Toelichting wordt zelfs luidop gedacht aan invoering van een algemene meldingsplicht voor iedere burger, zonder dat enig efficiënt en adequaat opvangsbeleid voorzien wordt. De bal wordt hier, de handen wassend in onschuld, doorgespeeld naar de gemeenschapsverantwoordelijken.

Zoals het totale ontwerp eenzijdig repressief te noemen is, en volkomen losstaat van enig positief en geïntegreerd jeugd(welzijns)beleid, staat de passus inzake kindermishandeling geïsoleerd en zelfs diagonaal tegenover beleidsopties zoals deze door gemeenschapsminister R. Steyaert verwoord werden op 12 oktober 1980 op de tweede studiedag van de vereniging Kind en Geweld.

Op de verwezenlijking van deze beleidsopties, die ook door de vereniging Kind en Geweld kunnen onderschreven worden, legt het wetsontwerp Gol een zware hypotheek, waar de partiële oplossing die binnen het ontwerp geboden wordt i.v.m. het beroepsgeheim niet tegen opweegt.

De vereniging Kind en Geweld vraagt dan ook met aandrang de intrekking van inzonderheid deze slotbepalingen van het wetsontwerp Gol gekoppeld aan het gecoördineerd uitwerken van een globaal beleid inzake preventie, opvang en hulpverlening bij kindermishandeling in samenspraak met de diverse betrokken nationale en gemeenschapsverantwoordelijken.

Kind en Geweld V.Z.W.
Lange Leemstraat 337
2018 Antwerpen
03/239.22.70